

ข่าวประชาสัมพันธ์ สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ

เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕

อันัตถรมงคล
๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕
ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร และบุคลากร
สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วันพืชมงคล

ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพระราชพิธี ๒ พิธีรวมกัน คือ **พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์** ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีวันแรกในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม **พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์** ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธีสนามหลวง

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งในสมัยกรุงสุโขทัยนั้น พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาเอง เป็นแต่เพียงเสด็จไปเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีเท่านั้น

ครั้งถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา พระมหากษัตริย์ ไม่ได้เสด็จไปเป็นองค์ประธาน เหมือนกับสมัยกรุงสุโขทัย แต่จะทรงจำศีลเสียบ ๓ วัน และจะมอบอาญาสิทธิ์ให้เจ้าพระยาจันทกุมารเป็นผู้แทนพระองค์ โดยทำเหมือนออกอำนาจจากกษัตริย์ ซึ่งวิธีนี้ได้ใช้ตลอดมาถึงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการประกอบพระราชพิธีนี้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ แต่ผู้ทำการแรกนาเปลี่ยนเป็นเจ้าพระยาพลเทพ คู่กันกับการยิงธนูเข้า แต่พอถึงรัชกาลที่ ๓ ให้ถือว่าผู้ใดยิงธนูเข้าผู้นั้นเป็นผู้แรกนา ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดมีพิธีสงฆ์เพิ่มขึ้นในพระราชพิธีต่าง ๆ ทุกพิธี ดังนั้น พระราชพิธีพืชมงคล จึงได้เริ่มมีขึ้นแต่บัดนั้นมา โดยได้จัดรวมกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า **พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ** ความมุ่งหมายอันเป็นมูลเหตุให้เกิดมีพระราชพิธีนี้ขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชาธิบายไว้ในพระราชนิพนธ์เรื่อง **พระราชพิธีสิบสองเดือน...** ที่มา : https://www.moac.go.th/royal_ploughing-history

วันวิสาขบูชา

วันวิสาขบูชา เป็นวันที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ซึ่งเกิดขึ้นในวัน และเดือนเดียวกัน คือ ในวันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือนหก หรือเดือนเวสขะ พระจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ได้เกิดขึ้นเมื่อกว่าสองพันห้าร้อยปีมาแล้ว ในห้วงระยะเวลาที่ต่างกัน คือ

ครั้งแรก เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะเป็นโอรสพระเจ้าสุทโธทนะ และพระนางสิริมหามายาแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ โดยประสูติที่ป่าลุมพินีวัน ณ เขตแดนรอยต่อระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ของฝ่ายพระราชบิดากับกรุงเทวทหะของฝ่ายพระราชมารดา

ครั้งที่สอง เกิดเมื่อเจ้าชายสิทธัตถะ ทรงออกผนวชได้ ๖ ปี พระชนมายุ ๓๕ พรรษา ได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ประเทศมคธ ปัจจุบันคือที่ตั้งพุทธคยา

ครั้งที่สาม เกิดเมื่อพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ณ เมืองกุสินารา

เหตุการณ์สำคัญทั้งสามประการนี้ เกิดขึ้นในวันและเดือนเดียวกันทางจันทรคติ ซึ่งนับวันขึ้นแรม ตามวิถีการโคจรของดวงจันทร์ เป็นหลักในการกำหนดวัน เดือน และปี ซึ่งยังคงใช้กันมาอยู่จนถึงทุกวันนี้ ควบคู่กันไปกับการกำหนดวัน เดือน และปีทางสุริยคติ ซึ่งเป็นไปตามวิถีการโคจรของดวงอาทิตย์ นับเป็นเรื่องอัศจรรย์ซึ่งยังไม่เคยมีการประจวบกันเช่นนี้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด และเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดมาก่อนจนทราบเท่าปัจจุบันนี้ แต่ความอัศจรรย์ดังกล่าว ก็ยังไม่เทียบเท่ากับการอุบัติของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาในโลก และได้ทรงประดิษฐานพระพุทธศาสนาเพื่ออนุเคราะห์โลกให้เกิดประโยชน์สุขแก่มนุษยชาติ และสัตว์โลกทั้งมวล วันวิสาขบูชาจึงนับว่าเป็นวันสำคัญสูงสุดในพระพุทธศาสนา เป็นวันที่ก่อให้เกิดพระพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้ พระธรรม และนำมาสั่งสอนแก่สรรพสัตว์ และพระสงฆ์สาวกผู้สืบพระศาสนาต่อมาจนถึงปัจจุบัน...

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

อนุรักษ์ สืบสาน เพียรแพร่ ประเพณี ภูมิปัญญาไทย

ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

โทร. ๐-๒๓๑๐-๘๘๘๕ www.culture.ru.ac.th

ข่าวประชาสัมพันธ์ สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ

เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕

โครงการ/กิจกรรม สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ

โครงการโทนโคราช

สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์กรสรวง ปาณินท์ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม จัดโครงการสืบสาน รักษา ต่อยอดศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย (บูรณาการกับงานวิจัย) เรื่อง “โทนโคราช” ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนประชาสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา เพื่ออนุรักษ์ สืบทอดศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครราชสีมา และให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตีโทนโคราช และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดสู่ชุมชนต่อไป...

อนุรักษ์ สืบสาน เพียรแพร่ ประเพณี ภูมิปัญญาไทย

ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย เปิดสู่สถาบันพระมหากษัตริย์

facebook
สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ

โทร. ๐-๒๓๑๐-๘๘๘๕ www.culture.ru.ac.th